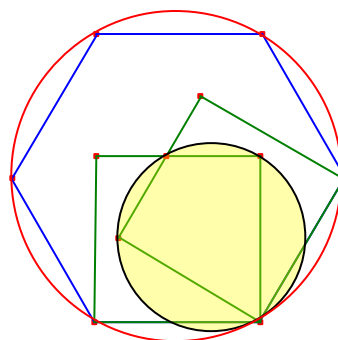

Problemes de Geometria per a l'ESO 315

3141.- Sobre dos costats d'un hexàgon regular s'ha dibuixat dos quadrats.
 Calculeu la proporció entre l'àrea del cercle ombrejat i l'àrea del cercle circumscrit a l'hexàgon regular.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga O el centre de l'hexàgon regular.

El radi de la circumferència circumscrita a l'hexàgon regular és $\overline{OA} = \overline{AB} = c$

Siguen els quadrats $ABGH, BCJK$ de costat $\overline{AB} = c$

$\angle GBC = \angle ABK = 120^\circ - 90^\circ = 30^\circ$

$\angle GBK = 60^\circ$

El triangle $B\overset{\Delta}{G}K$ és equilàter.

La circumferència ombrejada és igual a la circumferència

circumscria al triangle $B\overset{\Delta}{G}K$

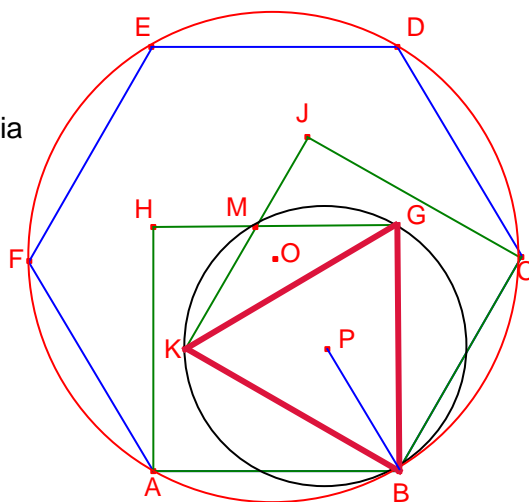
Siga P el centre.

El radi és:

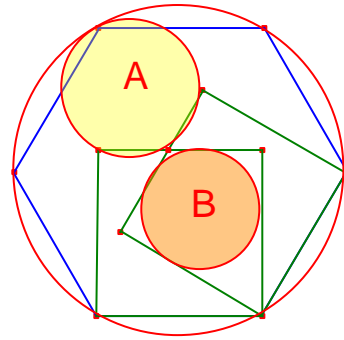
$$\overline{PB} = \frac{2\sqrt{3}}{3} \frac{c}{2} = \frac{\sqrt{3}}{3} c$$

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_P}{S_O} = \frac{\overline{PB}^2}{c^2} = \frac{1}{3}$$

3142.- Sobre dos costats d'un hexàgon regular s'ha dibuixat dos quadrats. Calculeu la proporció entre l'àrea del cercle A i l'àrea del cercle B.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga O el centre de l'hexàgon regular.

Siguen els quadrats $ABGH, BCJK$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga M el punt intersecció dels dos quadrats.

$\angle GBC = \angle ABK = 120^\circ - 90^\circ = 30^\circ$

$\angle MBK = 30^\circ$

$$\overline{MK} = \frac{\sqrt{3}}{2} \overline{BK} = \frac{\sqrt{3}}{3} c$$

$$\overline{BM} = 2 \cdot \overline{MK} = \frac{2\sqrt{3}}{3} c$$

$$\overline{EM} = 2c - \overline{BM} = 2c - \frac{2\sqrt{3}}{3} c = 2 \frac{3 - \sqrt{3}}{3} c$$

Siga P el centre de la circumferència A.

El radi és:

$$\overline{PE} = \frac{3 - \sqrt{3}}{3} c$$

Siga Q el centre de la circumferència B inscrita al quadrilàter $BGMK$, de radi

$$\overline{QU} = \overline{QV} = r$$

Els triangles rectangles BKM, QVM són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

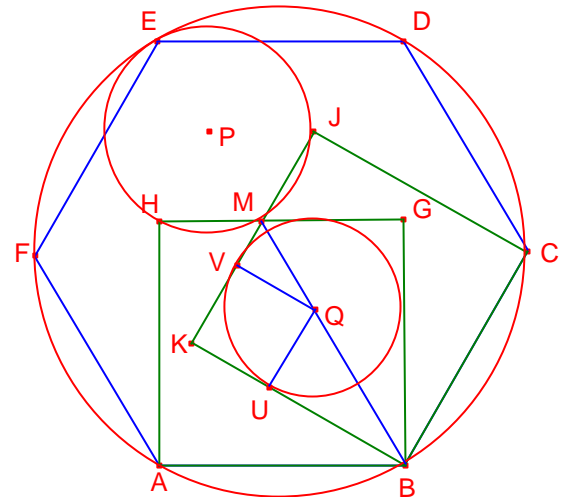
$$\frac{r}{c} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{3} c - r}{\frac{\sqrt{3}}{3} c}$$

Simplificant:

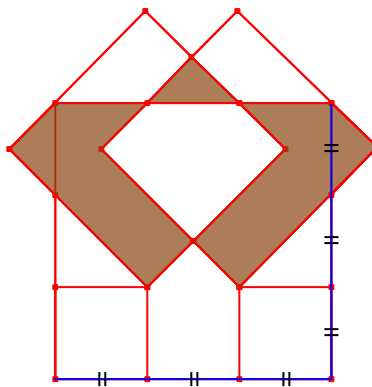
$$r = \frac{\sqrt{3} - 1}{2} c$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{A}{B} = \frac{\overline{PE}^2}{r^2} = \frac{\left(\frac{3 - \sqrt{3}}{3} c\right)^2}{\left(\frac{\sqrt{3} - 1}{2} c\right)^2} = \frac{4}{3}$$

3143.- Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea total.

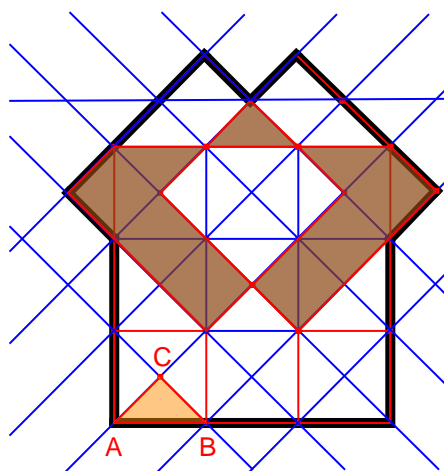
Solució:

Siga $S_{ABC} = 1$

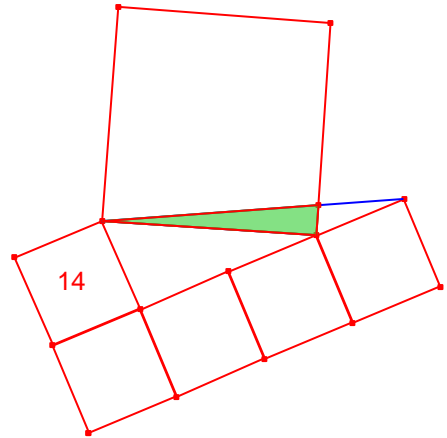
$S_{ombrejada} = 15$

$S_{total} = 45$

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{total}} = \frac{15}{45} = \frac{1}{3}$$

3144.- En la figura, hi ha cinc quadrats, quatre d'ells iguals d'àrea 14.
 Calculeu l'àrea de la zona ombrejada.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = a$ i àrea 14.
 $a^2 = 14$

Siga el quadrat $CEFK$.

$$\overline{CE} = a\sqrt{5}$$

Siga el triangle rectangle $\triangle CEL$.

$$\text{Siga } x = \overline{EL}$$

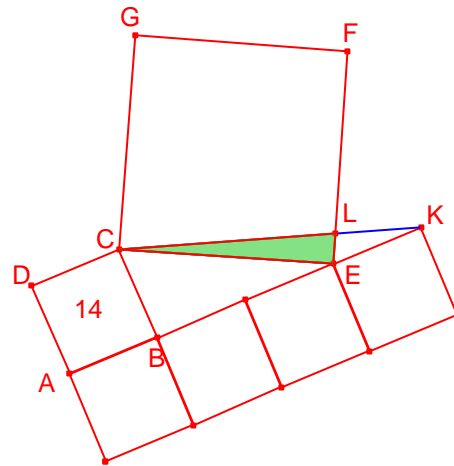
Siguen els angles $\angle BEC = \alpha$, $\angle BKC = \beta$

$$\sin \alpha = \frac{1}{\sqrt{5}}, \cos \alpha = \frac{2}{\sqrt{5}}$$

$$\overline{CK} = a\sqrt{10}$$

$$\sin \beta = \frac{1}{\sqrt{10}}, \cos \beta = \frac{3}{\sqrt{10}}$$

$$\angle ELK = 90^\circ + \alpha - \beta$$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\triangle LEK$:

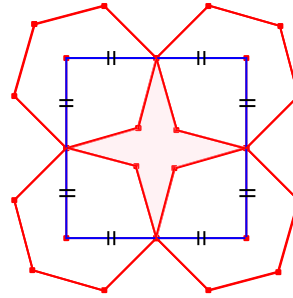
$$\frac{x}{\sin \beta} = \frac{a}{\cos(\alpha - \beta)}$$

$$x = \frac{\frac{1}{\sqrt{10}}}{\frac{2}{\sqrt{5}} \cdot \frac{3}{\sqrt{10}} + \frac{1}{\sqrt{5}} \cdot \frac{1}{\sqrt{10}}} a = \frac{5}{7\sqrt{5}} a$$

L'àrea del triangle $\triangle CEL$ és:

$$S_{CEL} = \frac{1}{2} a\sqrt{5} \cdot x = \frac{1}{2} a\sqrt{5} \cdot \frac{5}{7\sqrt{5}} a = \frac{5}{14} a^2 = 5$$

3145.- En la figura, quatre hexàgons regulars iguals s'han dibuixat al voltant d'un quadrat. Calculeu la proporció d'àrees de la zona ombrejada i l'àrea total de la figura.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = 2a$

$$\overline{GE} = a\sqrt{2}$$

Siga l'hexàgon regular $EFGHIJ$.

$$\overline{EF} = \frac{1}{\sqrt{3}}\overline{GE} = \frac{\sqrt{6}}{3}a$$

L'àrea del quadrilàter $A E F G$ és igual a la suma de l'àrea

del triangle rectangle $A E G$ i l'àrea d'un triangle equilàter de costat $\overline{EF}$:

$$S_{A E F G} = \frac{1}{2}a^2 + \frac{\sqrt{3}}{4}\left(\frac{\sqrt{6}}{3}a\right)^2 = \frac{3 + \sqrt{3}}{6}a^2$$

L'àrea de la regió ombrejada és igual a l'àrea del quadrat $ABCD$ menys quatre vegades l'àrea del quadrilàter $A E F G$:

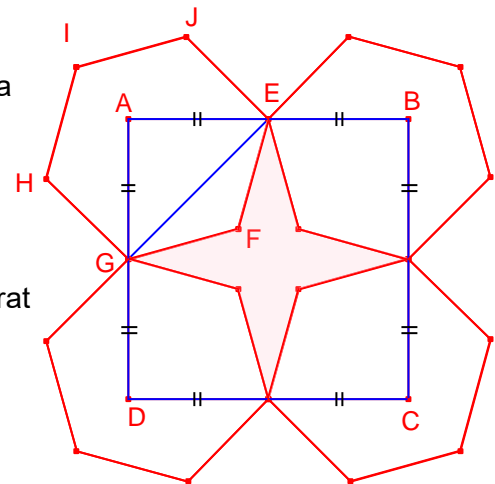
$$S_{ombrejada} = 4a^2 - 4 \cdot \frac{3 + \sqrt{3}}{6}a^2 = \frac{6 - 2\sqrt{3}}{3}a^2$$

L'àrea total és igual a la suma de l'àrea dels quatre hexàgons regulars més l'àrea ombrejada:

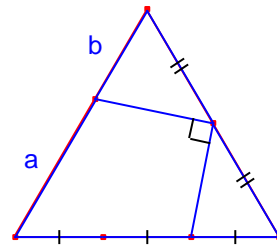
$$S_{total} = 4 \cdot 6 \frac{\sqrt{3}}{4} \left(\frac{\sqrt{6}}{3}a\right)^2 + \frac{6 - 2\sqrt{3}}{3} = \frac{6 + 10\sqrt{3}}{3}a^2$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{total}} = \frac{\frac{6 - 2\sqrt{3}}{3}}{\frac{6 + 10\sqrt{3}}{3}} = \frac{3\sqrt{3} - 4}{11} \approx 0.1087$$

3146.- Un costat d'un triangle s'ha dividit en tres parts iguals, un altre costat s'ha dividit en dues parts iguals. Determineu la proporció $a:b$

Solució:

Siga el triangle equilàter $\triangle ABC$ de costat $\overline{AB} = 6x$
 $a + b = 6x$

$$\overline{AD} = 4x, \overline{BD} = 2x, \overline{BE} = \overline{CE} = 3x$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle DBE$:

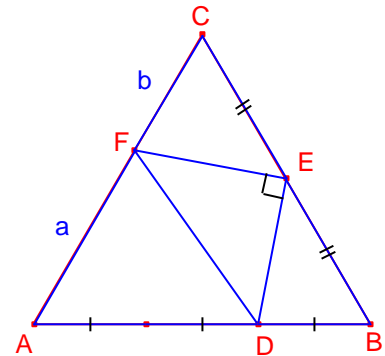
$$\overline{DE}^2 = 9x^2 + 4x^2 - 2 \cdot 3x \cdot 2x \cdot \frac{1}{2} = 7x^2$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle ADF$:

$$\overline{DF}^2 = 16x^2 + a^2 - 2 \cdot 4x \cdot a \cdot \frac{1}{2} = 16x^2 + a^2 - 4ax$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle FEC$:

$$\overline{FE}^2 = 9x^2 + b^2 - 2 \cdot 3x \cdot b \cdot \frac{1}{2} = 9x^2 + b^2 - 3bx$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle DEF$:

$$16x^2 + a^2 - 4ax = 7x^2 + 9x^2 + b^2 - 3bx$$

Simplificant:

$$a^2 - 4ax = b^2 - 3bx$$

$$a = 6x - b$$

$$(6x - b)^2 - 4(6x - b)x = b^2 - 3bx$$

Simplificant:

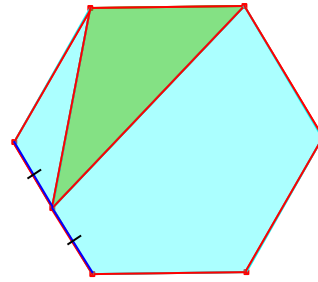
$$12x^2 = 5bx.$$

$$b = \frac{12}{5}x$$

$$a = 6x - \frac{12}{5}x = \frac{18}{5}x$$

$$\frac{a}{b} = \frac{\frac{18}{5}x}{\frac{12}{5}x} = \frac{3}{2}$$

3147.- Donat l'hexàgon regular, determineu la proporció entre l'àrea verda i l'àrea blava.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$

Siga K el punt mig del costat $\overline{AF}$

Els triangles $\triangle ABK, \triangle EFK$ són iguals.

Siga $S_{EFK} = P$

Dos triangles que tenen la mateixa base les àrees són proporcionals a les altures.

Aleshores:

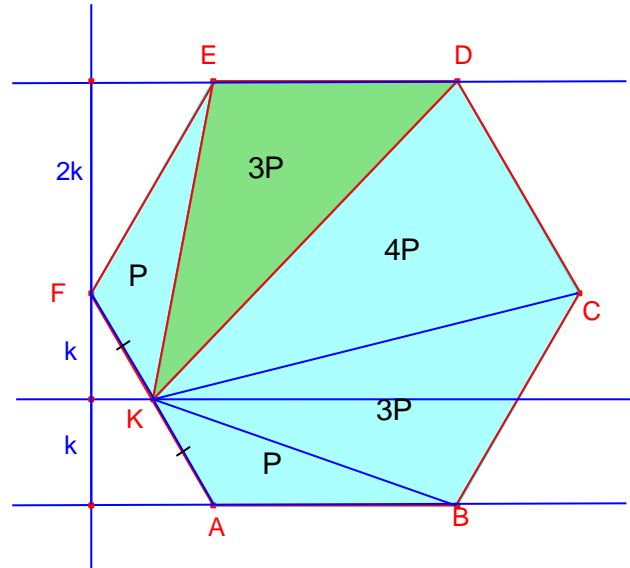
$$S_{DEK} = 3 \cdot S_{EFK} = 3P$$

$$S_{CDK} = 4 \cdot S_{EFK} = 4P$$

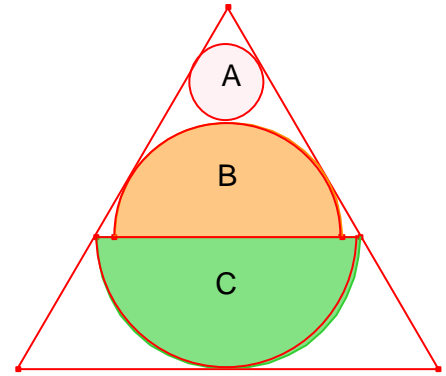
Els triangles $\triangle DEK, \triangle CBK$ són iguals.

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{verda}}{S_{blava}} = \frac{3P}{P + 8P} = \frac{1}{3}$$

3148.- En un triangle equilàter s'han dibuixat un cercle i dos semicercles d'àrees A, B, C .
 Calculeu la relació $A : B : C$

Solució:

Siga el triangle equilàter IJM de costat $\overline{IJ} = 2$ i centre O .

Siga el triangle equilàter KLM de costat $\overline{KL} = c$

Siga la circumferència de centre O i radi $r = \overline{OT}$

$$\overline{MT} = 3r = \sqrt{3}.$$

$$r = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

Siga la semicircumferència de centre P i radi $s = \overline{PT} = \overline{PD}$

$$\overline{JT} = \overline{JD} = 1$$

Siga la semicircumferència de centre P i radi $t =$

$$\overline{PN} = \overline{PE}$$

$$\overline{DE} = \frac{1}{2}\overline{PE} = \frac{1}{2}t, \frac{s}{t} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\overline{KE} = \frac{2\sqrt{3}}{3}\overline{EU} = \frac{2\sqrt{3}}{3}t, \overline{KU} = \frac{2\sqrt{3}}{3}t$$

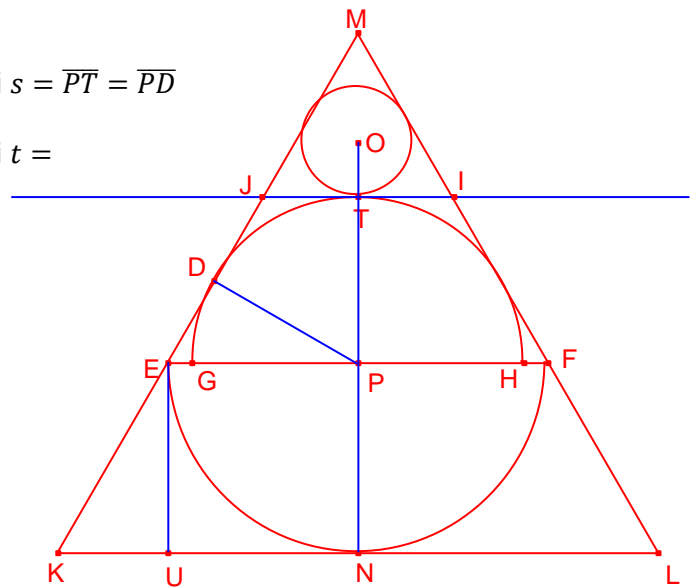
$$\overline{KM} = \overline{KL} = c$$

$$3 + \left(\frac{1}{2} + \frac{2\sqrt{3}}{3}\right)t = \left(\frac{2\sqrt{3}}{3} + 2\right)t$$

Simplificant:

$$t = 2$$

$$s = \sqrt{3}$$

Calculem les proporcions:

$$\frac{A}{B} = \frac{\pi r^2}{\frac{1}{2}\pi s^2} = \frac{\frac{1}{3}}{\frac{1}{2} \cdot 3} = \frac{2}{9}$$

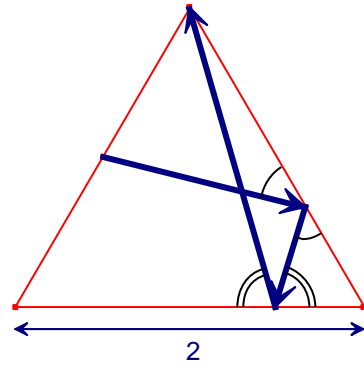
$$\frac{A}{C} = \frac{\pi r^2}{\frac{1}{2}\pi t^2} = \frac{\frac{1}{3}}{\frac{1}{2} \cdot 4} = \frac{1}{6}$$

Aleshores,

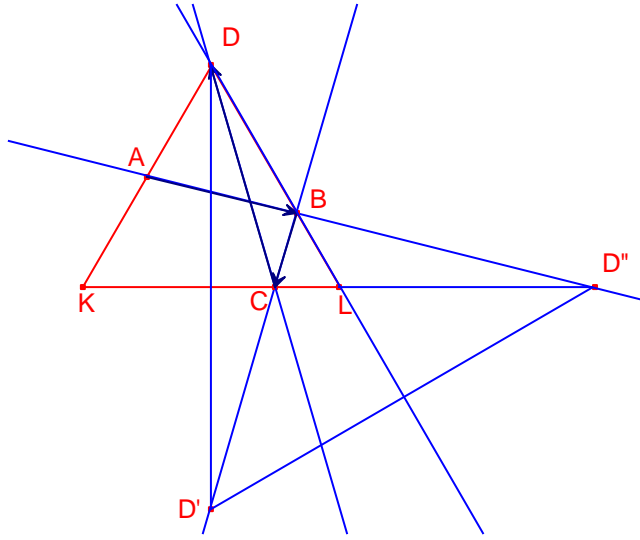
$$A : B : C = 2 : 9 : 12$$

3149.- Calculeu la longitud de la trajectòria sabent que el triangle equilàter té costat 2.

Solució:

Siga el triangle equilàter $\triangle KLD$ de costat $\overline{KL} = 2$
 Siga el trajecte $\overline{AB} + \overline{BC} + \overline{CD}$

Siga D' el simètric de D respecte del costat $\overline{KL}$
 $\overline{DC} = \overline{D'C}$
 $\overline{DL} = \overline{D'L} = 2$

Siga D'' el simètric de D' respecte del costat $\overline{DL}$
 $\overline{D'L} = \overline{D''L} = 2$
 $\overline{BD'} = \overline{BD''}$

$$\overline{AD''} = \overline{AB} + \overline{BD''} = \overline{AB} + \overline{BD'} = \overline{AB} + \overline{BC} + \overline{CD'} = \overline{AB} + \overline{BC} + \overline{CD}$$

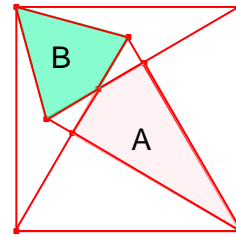
$$\overline{AK} = 1, \overline{KD''} = 4$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle AKD''$

$$\overline{AD''}^2 = 1^2 + 4^2 - 2 \cdot 1 \cdot 4 \cdot \frac{1}{2} = 13$$

$$\overline{AD''} = \overline{AB} + \overline{BC} + \overline{CD} = \sqrt{13}$$

3150.- Sobre dos costats consecutius s'han dibuixat d'9s quadrats
 Determineu la proporció entre les àrees de la zona A i la zona B

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = 1$

Siguen els quadrilàters $BJKL$, $DMKN$.

$\angle AJB = 90^\circ$, $\angle ABJ = 30^\circ$

$\angle JBK = 15^\circ$

$$\overline{BJ} = \frac{\sqrt{3}}{2} \overline{AB} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

Siga $x = \overline{JK}$.

Aplicant raons trigonomètriques al triangle rectangle $\triangle JBK$:

$$x = \frac{\sqrt{3}}{2} \tan 15^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2} (2 - \sqrt{3}) = \frac{2\sqrt{3}}{2}$$

L'àrea del quadrilàter $BJKL$ és:

$$s_{BJKL} = x \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{3(2 - \sqrt{3})}{4}$$

$\angle AND = 75^\circ$, $\angle KDN = 30^\circ$, $\angle AKN = 75^\circ$

Siga $y = \overline{DK} = \overline{DN}$

$$y = \frac{\frac{\overline{CD}}{2}}{\cos 15^\circ} = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2}$$

L'àrea del quadrilàter $DMKN$ és:

$$s_{DMKN} = y^2 \cdot \sin 30^\circ = \left(\frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2} \right)^2 \cdot \frac{1}{2} = \frac{2 - \sqrt{3}}{2}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{s_{BJKL}}{s_{DMKN}} = \frac{\frac{3(2 - \sqrt{3})}{4}}{\frac{2 - \sqrt{3}}{2}} = \frac{3}{2}$$

